

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kwadestraat 185

Roeselare, West-Vlaanderen

2024F227

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	8
1.2.1 Landschappelijk kader	8
1.2.2 Historisch kader	13
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	28
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een bedrijfsgebouw met kantoren in Rumbeke, deelgemeente van Roeselare, West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 30 160 m², de geplande werken hebben betrekking op een oppervlakte van ca. 26 250 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

Er is in het verleden reeds een archeologienota opgemaakt met ID 30311. De huidige archeologienota wordt opgemaakt omwille van een wijziging en uitbreiding van de geplande werken.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

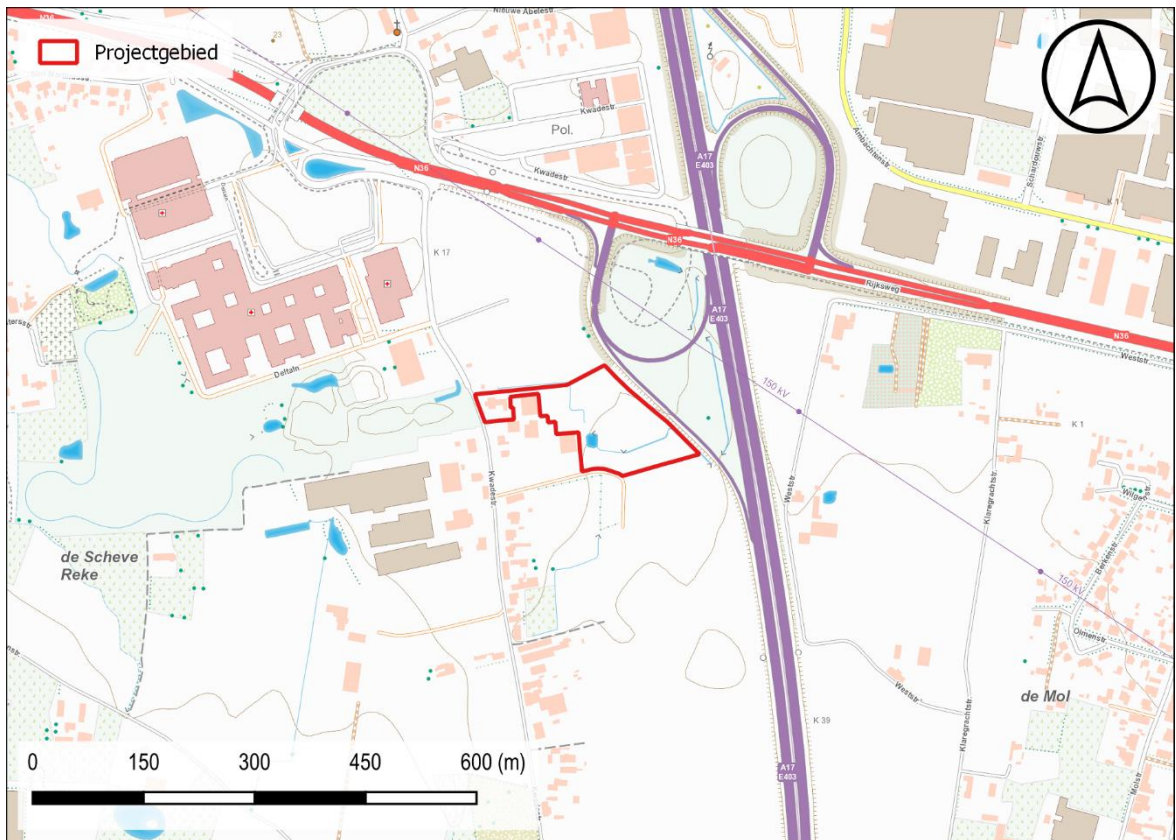
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024F227	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 65823	Y ₁ : 179022
	X ₂ : 66186	Y ₂ : 179282
KADASTER	Roeselare Afdeling 7, Rumbeke Afdeling 1, Sectie A, Nummers 1871 ^E , 1871G, 1871F 1871A, 1871B, 1225F	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

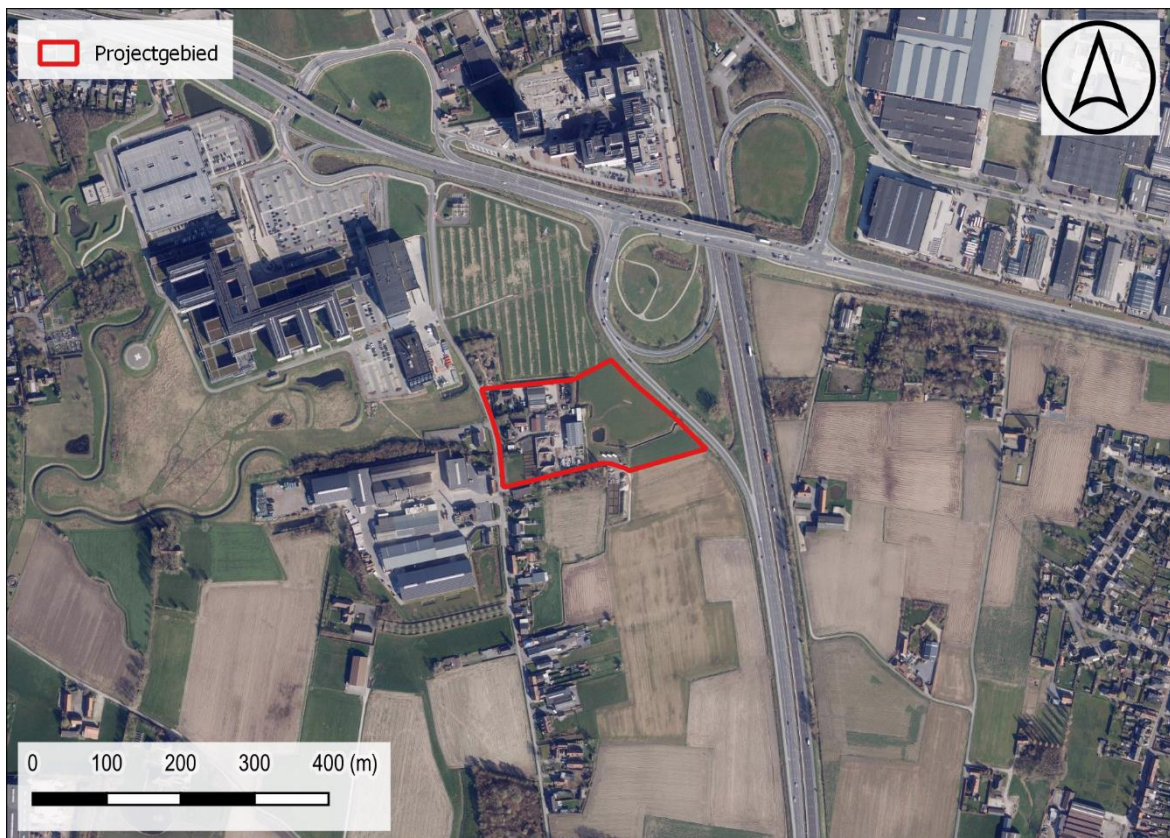
1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

Er is in het verleden reeds een archeologienota opgemaakt met ID 30311. De huidige archeologienota wordt opgemaakt omwille van een wijziging en uitbreiding van de geplande werken.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Rumbeke, deelgemeente van Roeselare, West-Vlaanderen. Ten westen ligt de Kwadestraat, ten oosten de E403 met ten noordoosten een verkeerswisselaar. Op ca. 400 m ten westen stroomt de Scheidingsbeek en op ca. 2400 m ten noordoosten ligt het centrum van Rumbeke.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

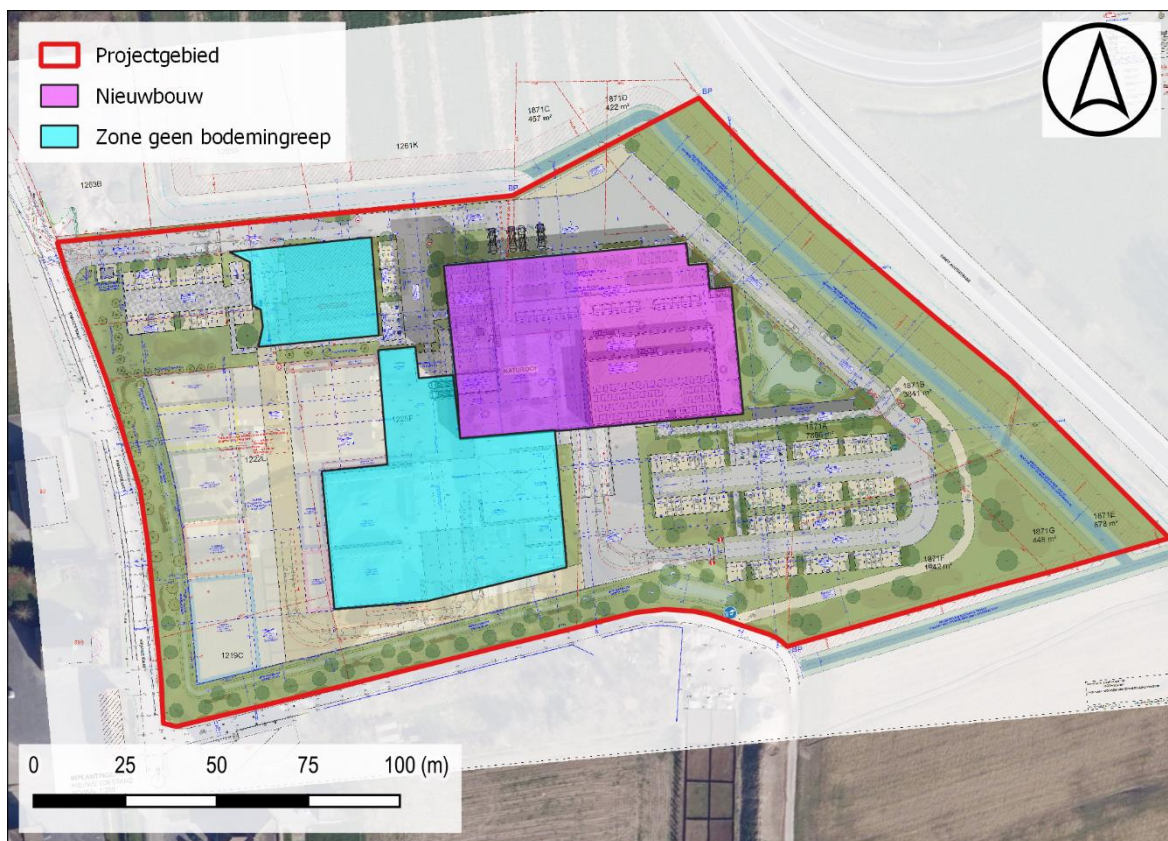
1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

Er is in het verleden reeds een archeologienota opgemaakt met ID 30311. De huidige archeologienota wordt opgemaakt omwille van een wijziging en uitbreiding van de geplande werken.

De initiatiefnemer plant de realisatie van een bedrijfsgebouw met kantoren in Rumbeke, deelgemeente van Roeselare, West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 30 160 m², de geplande werken hebben betrekking op een oppervlakte van ca. 26 250 m². In een zone van ca. 3910 m² worden géén bodemingrepen voorzien.

In het noordwestelijk deel van het projectgebied situeert zich bebouwing en verharding die gesloopt/uitgebroken wordt in kader van de geplande ontwikkeling. De rest van het terrein is voornamelijk in gebruik als gras-/akkerland met enkele grachten en een poel.

De opdrachtgever plant een nieuwbouw met footprint van ca. 3590 m². Deze nieuwbouw wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Over de rest van het terrein wordt nieuwe verharding, nieuwe groenzones en nieuwe waterbuffering voorzien. Voor het overige terreindeel dient met een bodemingreep rekening gehouden te worden van ca. 50 cm-mv.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Rumbeke ligt in de zandleemstreek en is morfologisch sterk vergroeid met het stadswefsel van Roeselare. De gemeente is ten zuiden van de stad gelegen. Het landschap wordt enerzijds gedomineerd door de Mandelvallei in het noorden en de Rug van Lendeledede in het zuiden.

Het microreliëf situeert het projectgebied op een hoogte tussen de **ca. 21 tot 23.4 + m TAW**. Het terrein loopt af in zuidoostelijke richting. De beek die door het onderzoeksgebied stroomt is hierop duidelijk te herkennen.

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Aalbeke (**Formatie van Kortrijk**). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

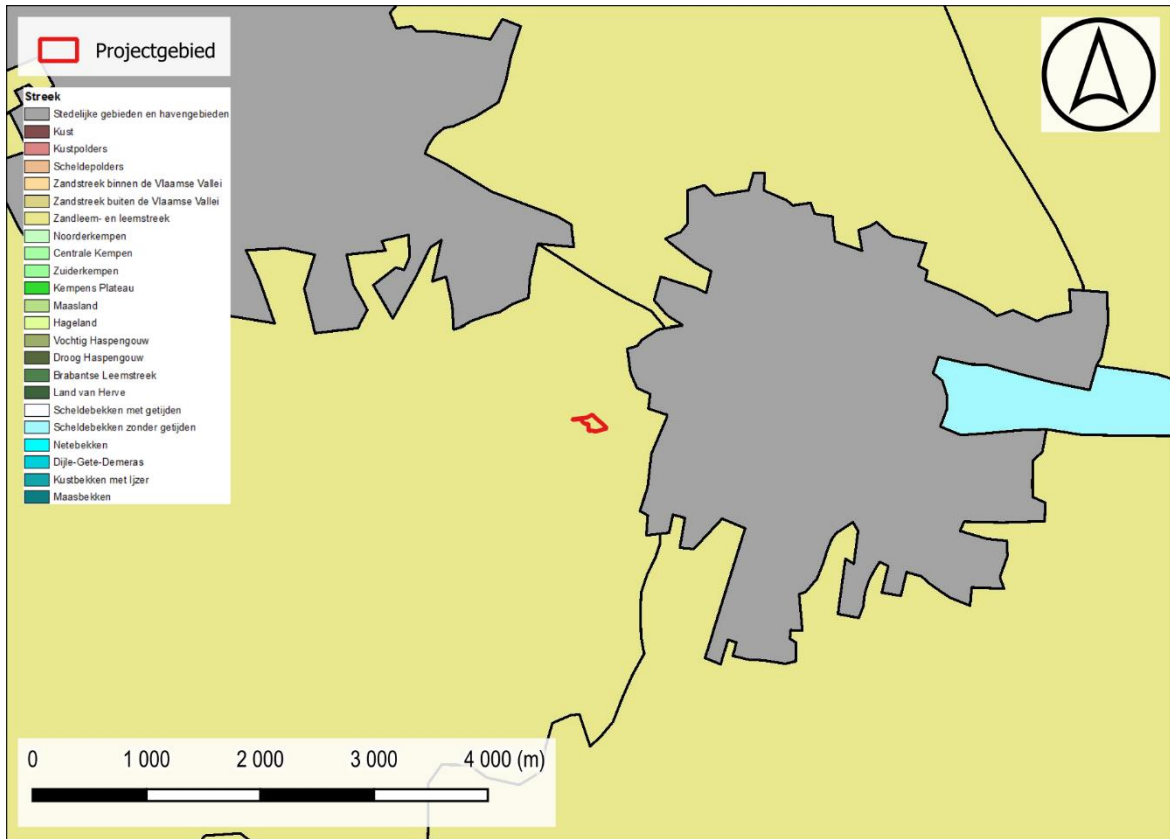
Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Het projectgebied is gelegen in het **Quartair Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

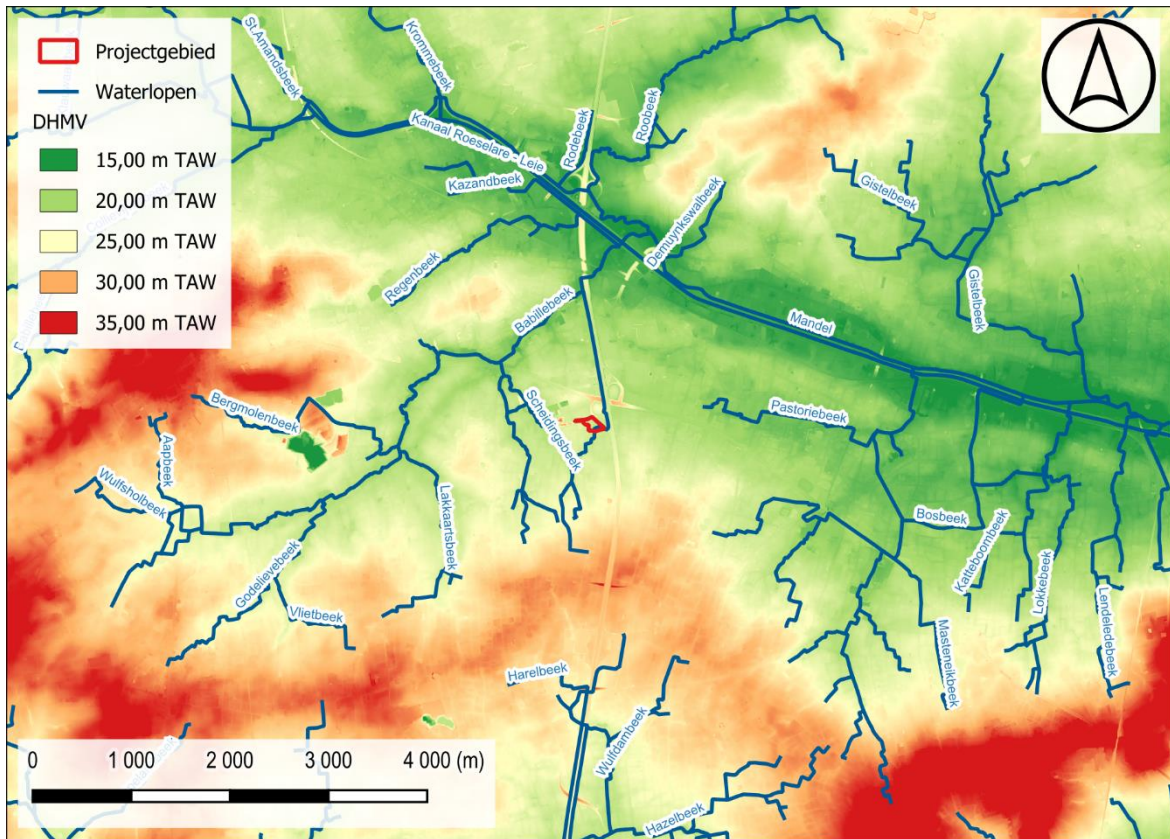
De bodemkaart geeft over het overgrote deel van het terrein een matig natte zandleembodem aan. Binnen deze nattere zandleembodem zijn in het noordwesten en zuidoosten van het terrein twee drogere zones lichte zandleem aangeduid.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Het bodemtype **Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloopte horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokkeld, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

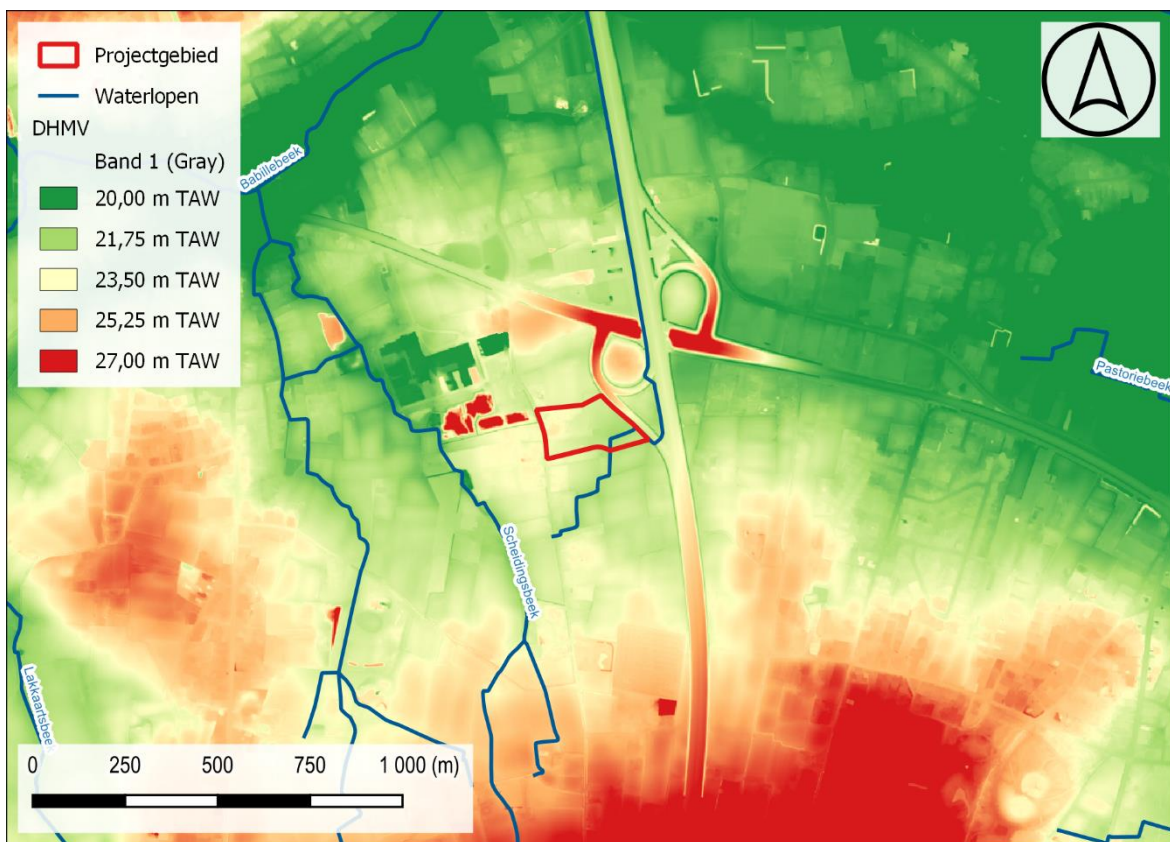
De locatie, in het overgangsgedebied tussen de hoger gelegen rug in het zuiden en de Mandelvallei in het noorden, was ongetwijfeld aantrekkelijk voor zowel jager-verzamelaars als vroege landbouwers.

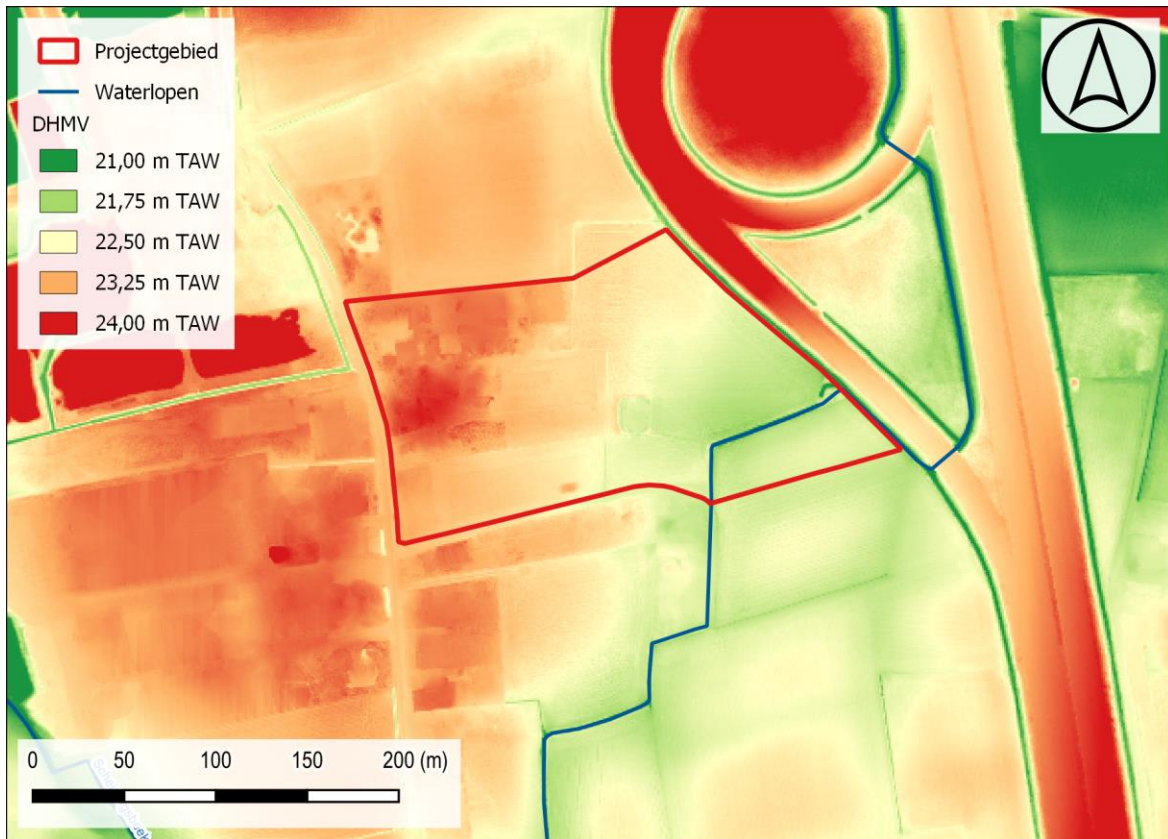
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

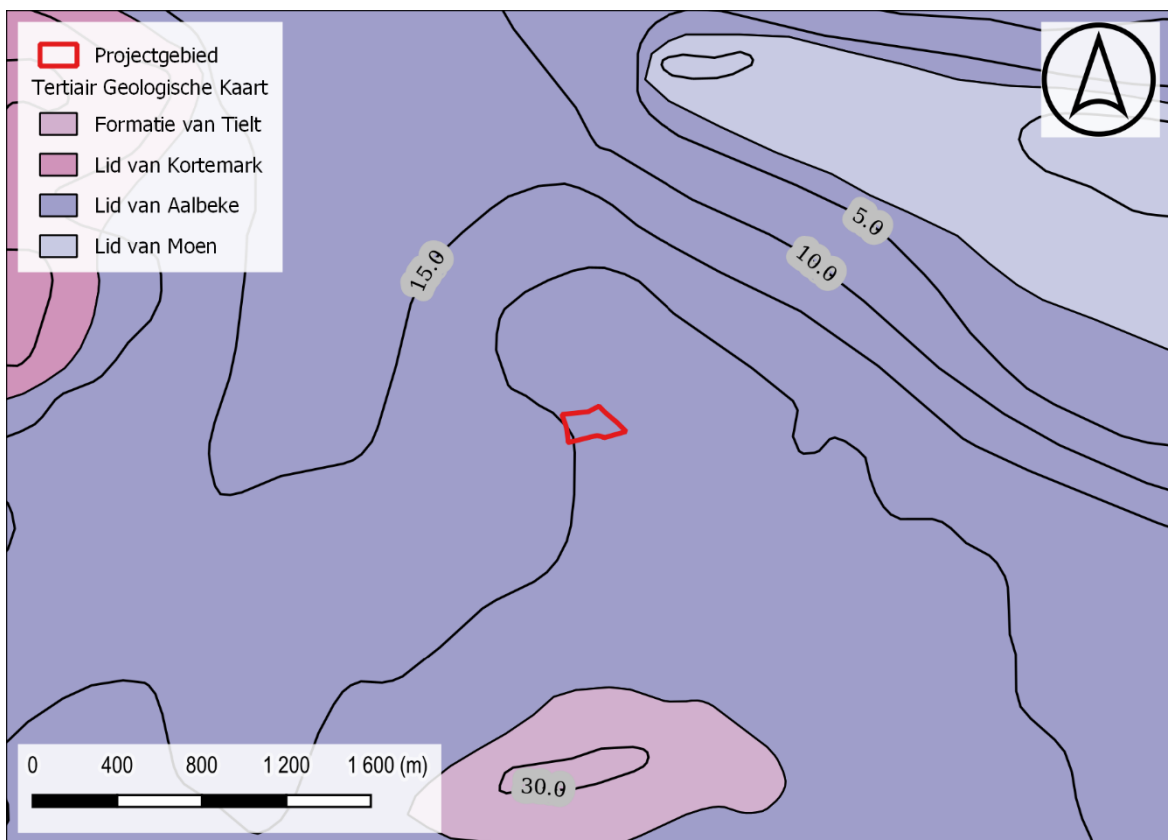
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

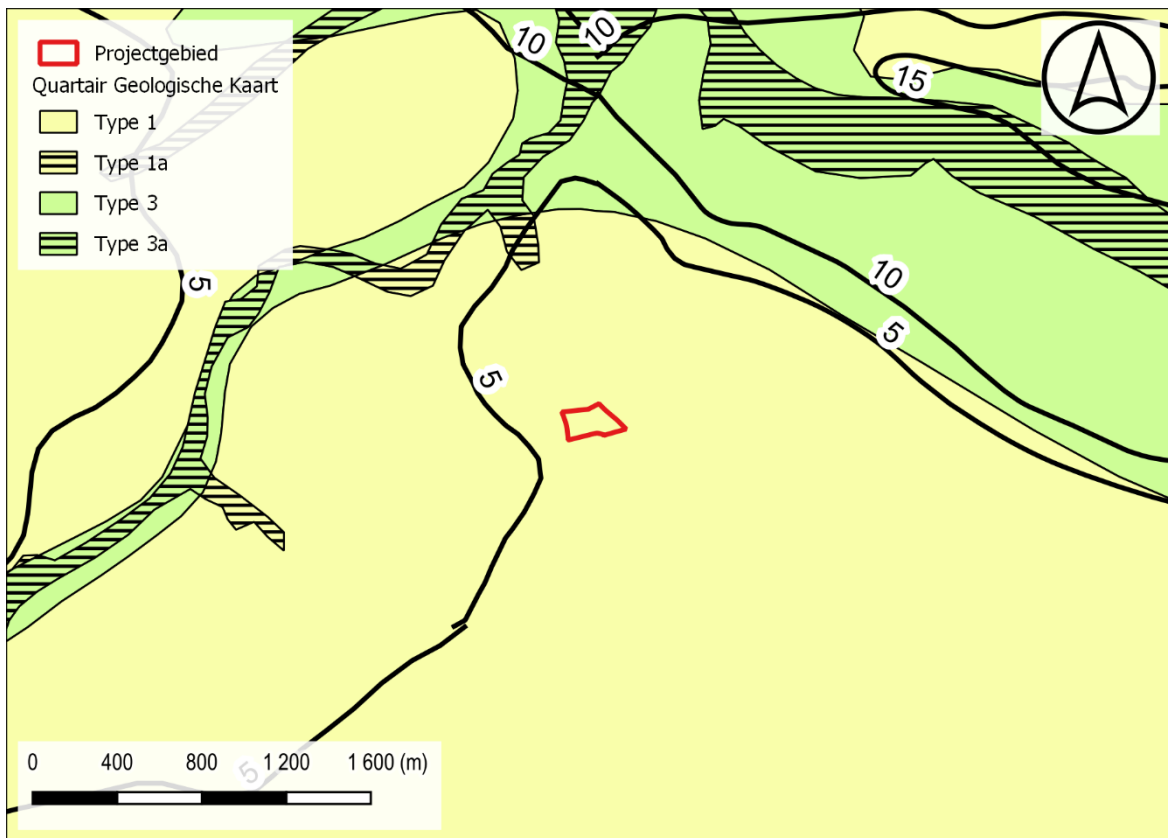
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

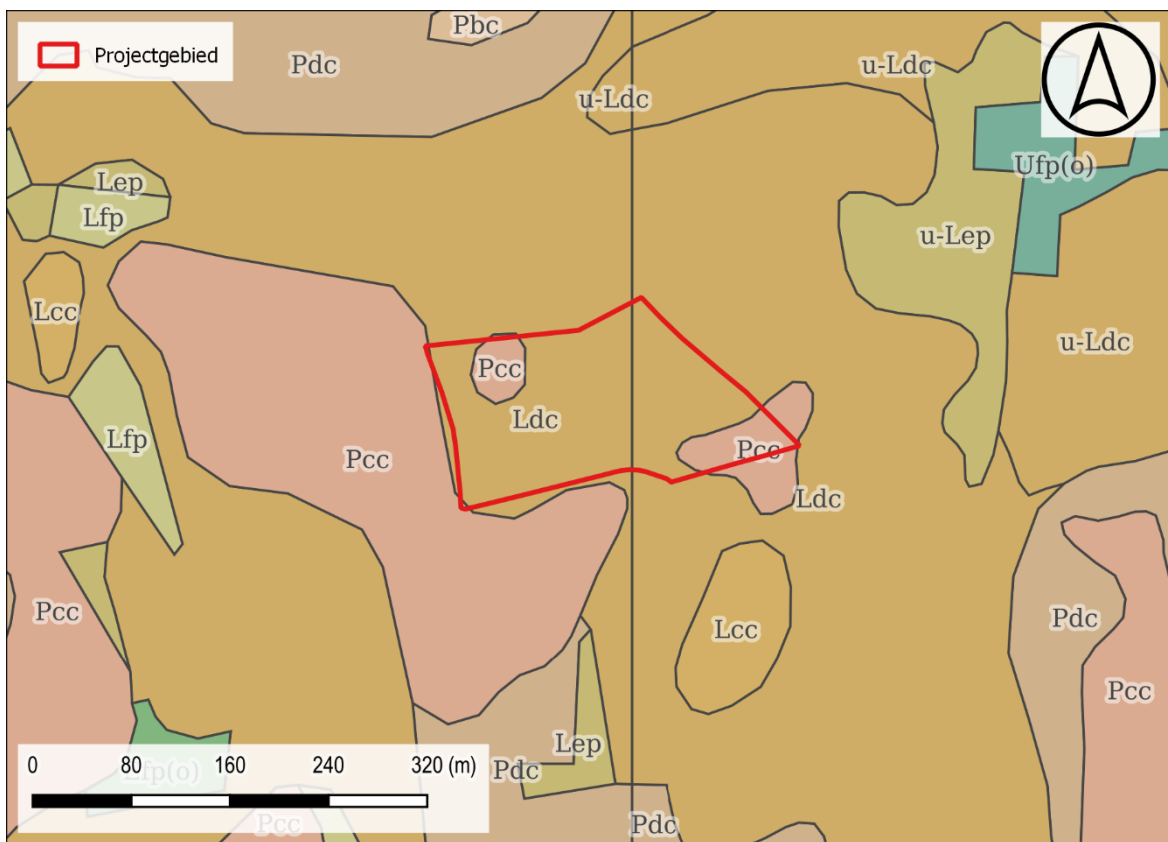
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Rumbeke

De oudste vermelding van Rumbeke gaat terug op de 12de eeuw als Rumbeca. Tot 1143 behoren ook Oekene en Kachtem tot deze parochie. De parochie Rumbeke maakt achtereenvolgens deel uit van het bisdom Doornik, Brugge (1559), Gent (1802) en Brugge (1834). Tijdens het ancien régime behoort Rumbeke tot de Kasselrij Ieper, waar het samen met Roeselare-Binnen, Roeselare-Buiten en andere het Oost-Ieperambacht vormt.

Tot de 16de eeuw vormt het een betwist gebied tussen de kasselrijen Ieper en Kortrijk. Rumbeke is verdeeld over vier heerlijkheden, met name Rumbeke, 't Hof van Izegem, Hazelt en Roeselare-ambacht. De belangrijkste en grootste is de heerlijkheid Rumbeke, ook wel Caestre genoemd en deze was oorspronkelijk eigendom van de graven van Vlaanderen.

Vanaf de 16de eeuw vormt de vlasindustrie een belangrijke bijkomende inkomstenbron voor tal van landarbeiders, die zich toeleggen op de huisspinnerij en -weverij. Tot begin 19de eeuw blijven velen werkzaam binnen deze structuur, maar tijdens de crisis van de zogenaamd *slechte jaren* (1845-1847) emigreren velen naar Frankrijk waar de mechanisatie van spinnerijen en weverijen reeds is ingezet. In de tweede helft van de 19de eeuw bloeit van cichoreikweek. De textielnijverheid in Rumbeke kent haar hoogtepunt in het eerste kwart van de 20ste eeuw met de komst van drie mechanische weverijen.²

II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied grotendeels als akkerland langs het tracé van de huidige Kwadestraat. In het westelijk deel van het projectgebied is bebouwing afgebeeld. De latere 19de-eeuwse kaarten geven een gelijkaardig beeld. In het westelijk terreindeel situeren zich een paar gebouwen, het oostelijk terreindeel is niet bebouwd.

Op de oudste luchtopname is de bebouwing in het westelijk terreindeel nog duidelijk waar te nemen. Aan de oostzijde van de gebouwen is een serre bijgebouwd. In de jaren '90 wordt ook de bebouwing in het noordwestelijk terreindeel gerealiseerd. De voorbije jaren kent het bedrijf De poel is op de volledige sequentie luchtofot's te zien. In 2017 worden greppels aangelegd in het oostelijke deel van het terrein. Vanaf 2019 wordt de voornoemde serre afgebroken en neemt de ontwikkeling van het terrein stelselmatig toe.

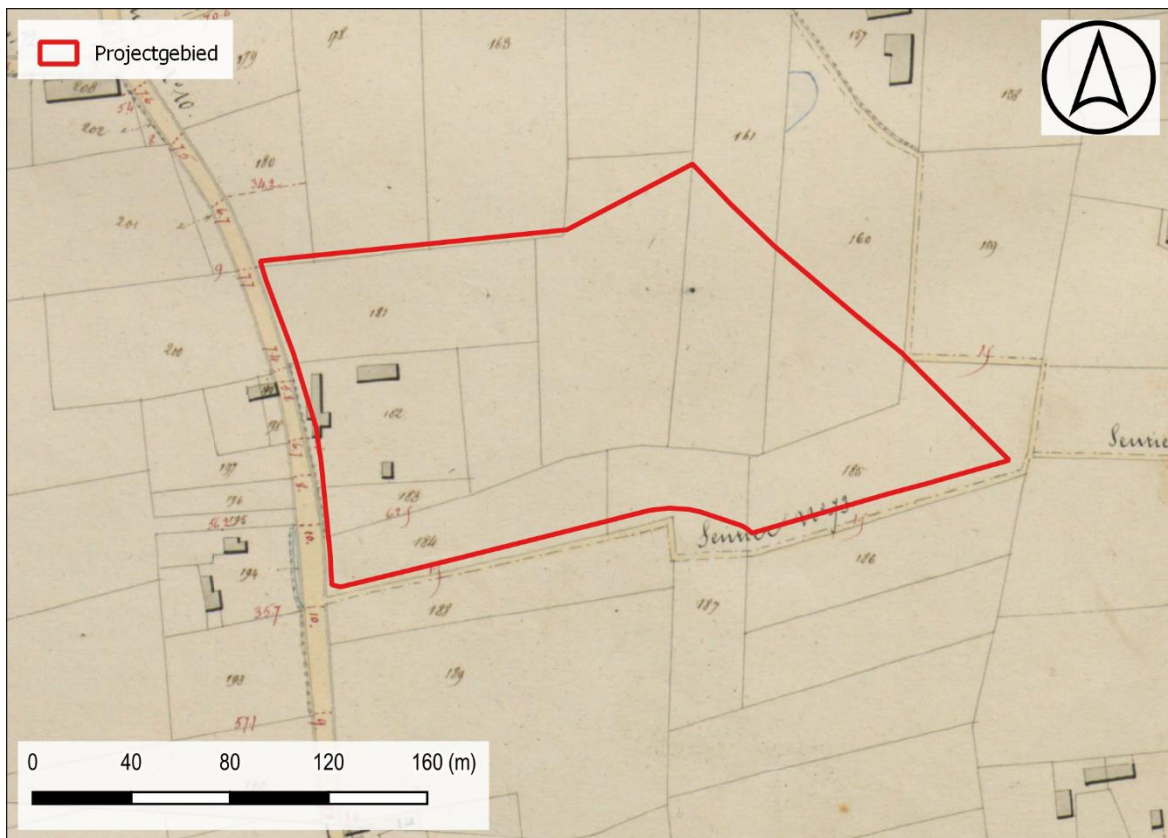
² INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: Rumbeke [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13735> (geraadpleegd op 7 mei 2024).

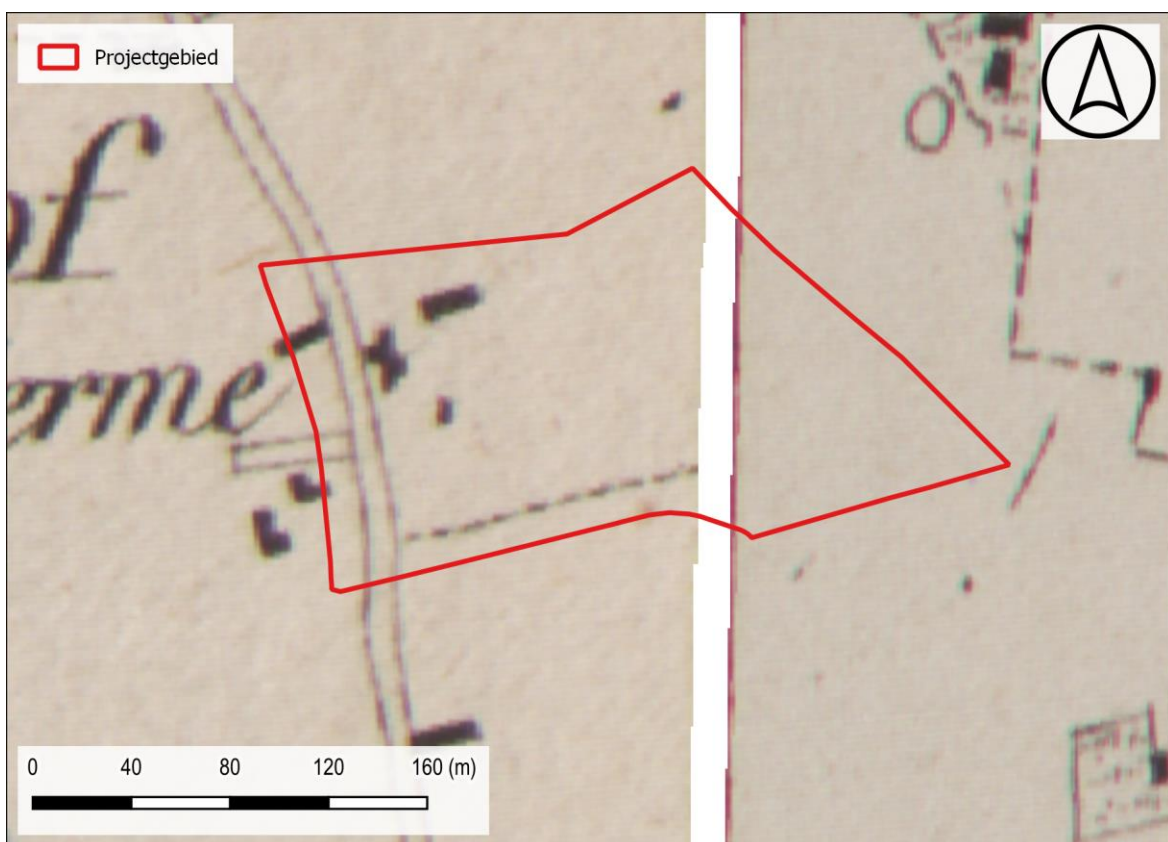
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

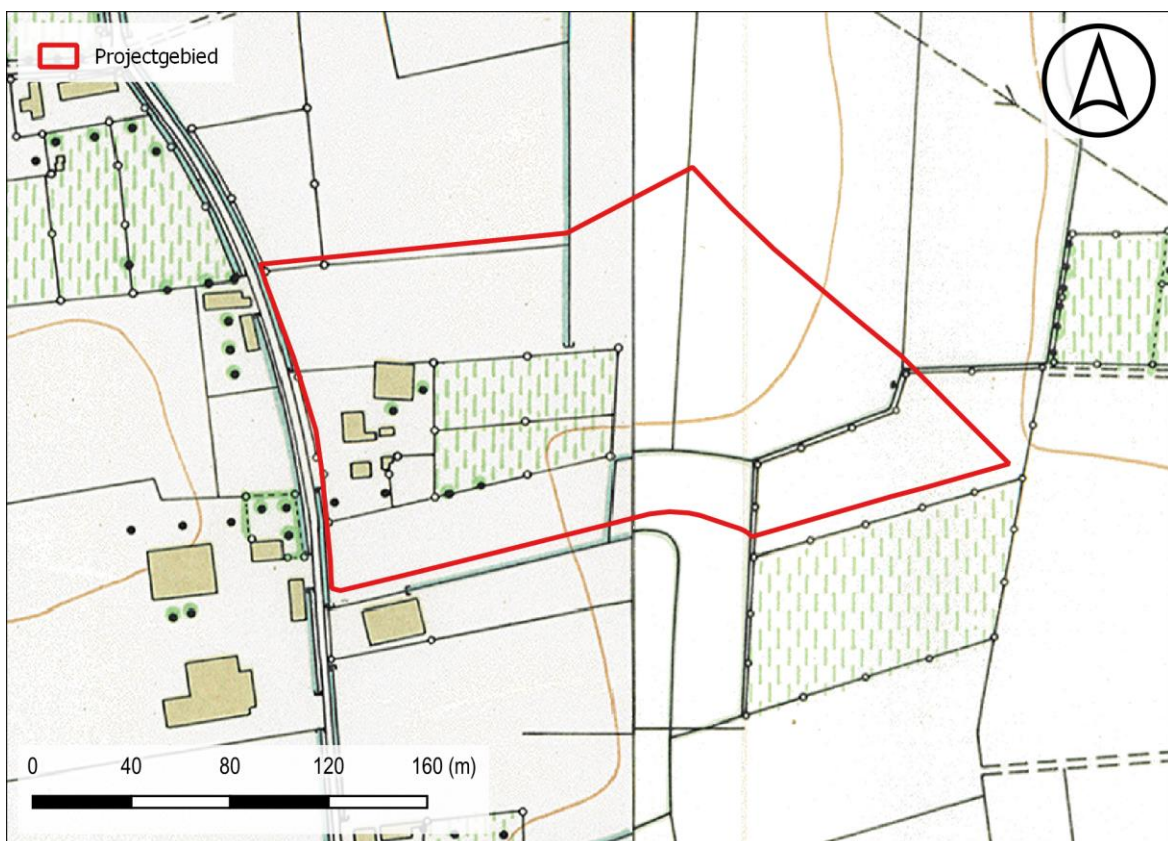
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

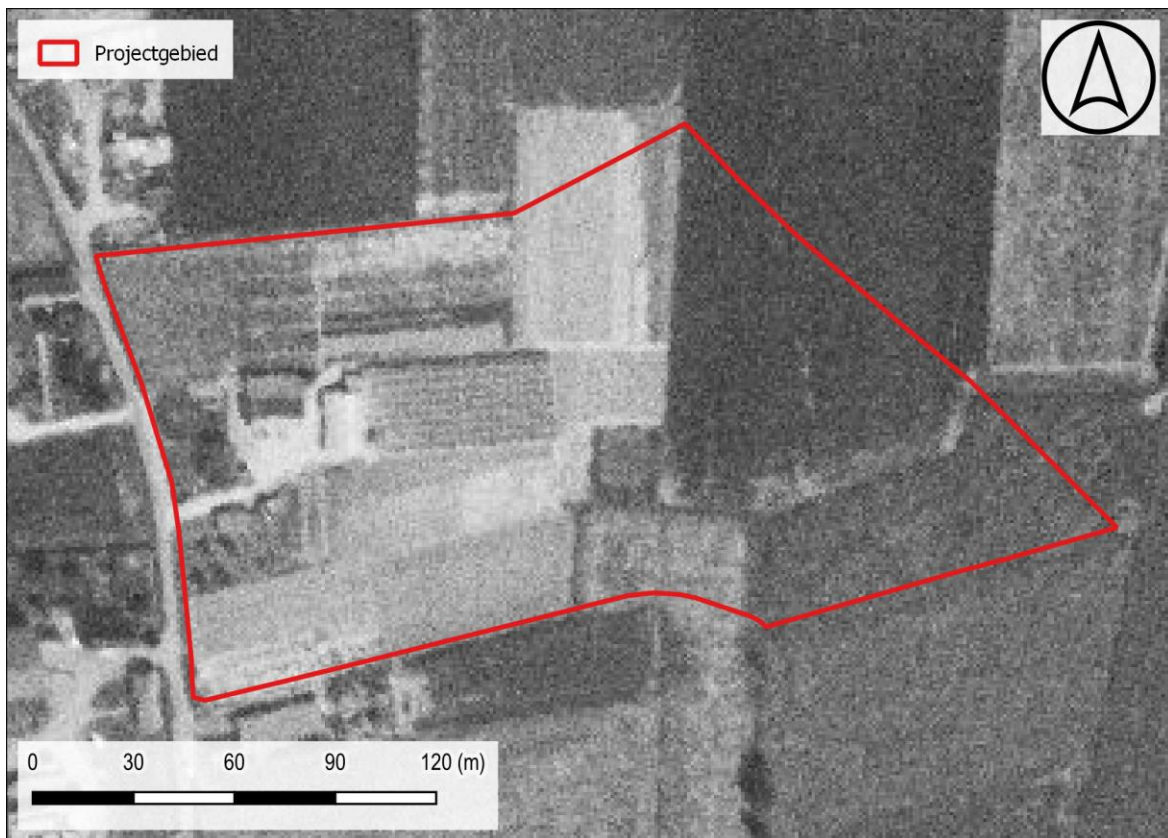
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

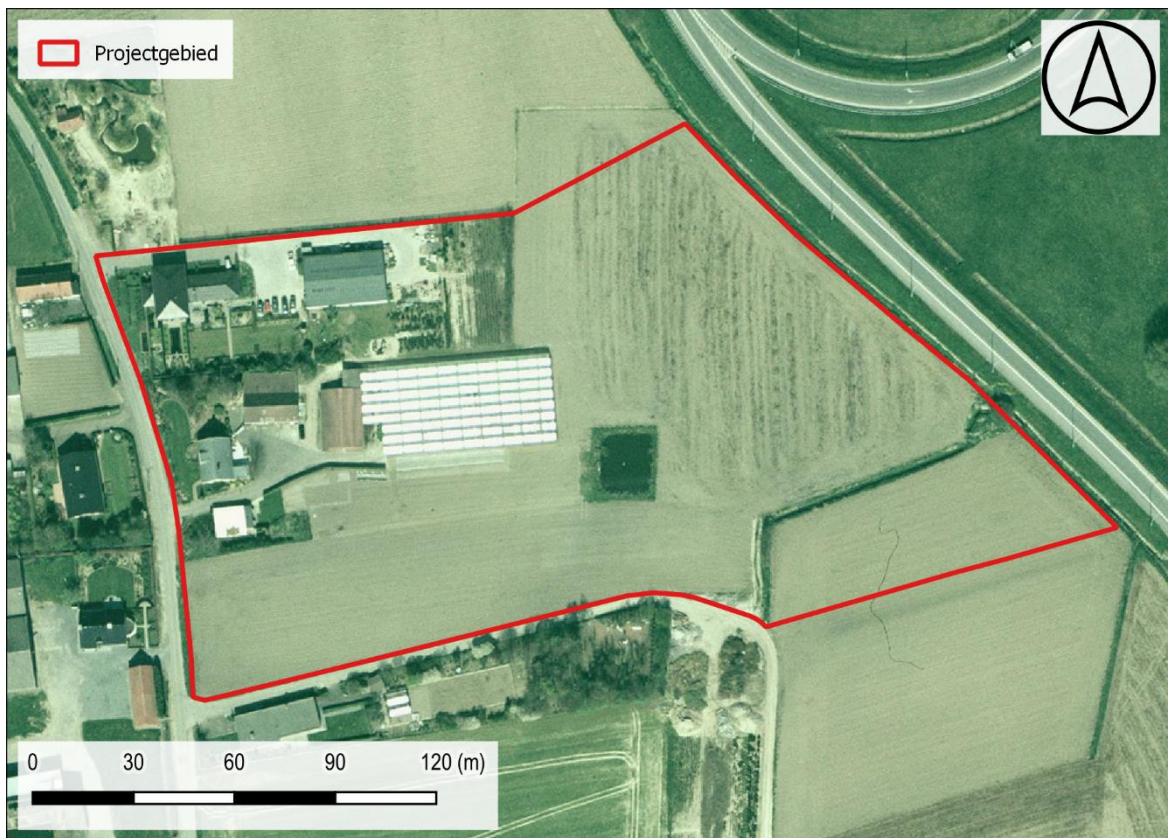
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Topografische kaarten Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, opname ca. 1950-70. (© geopunt)

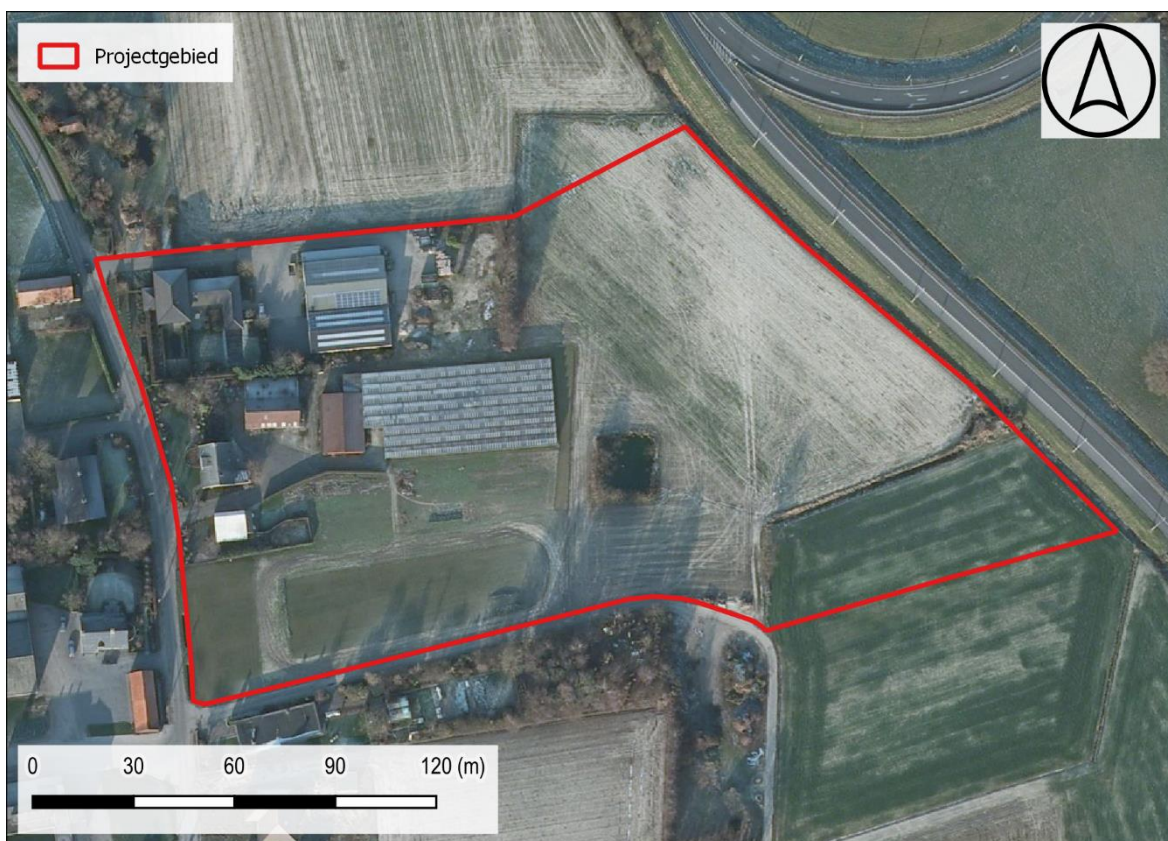
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

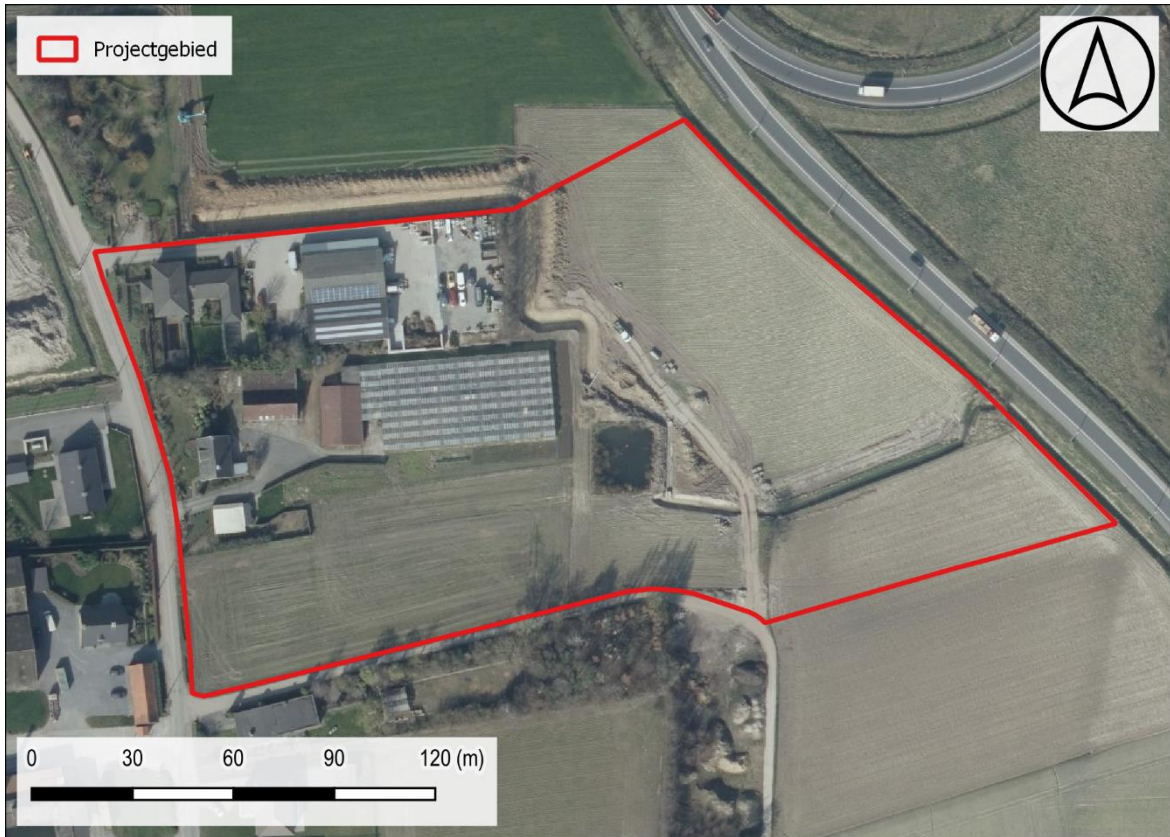
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

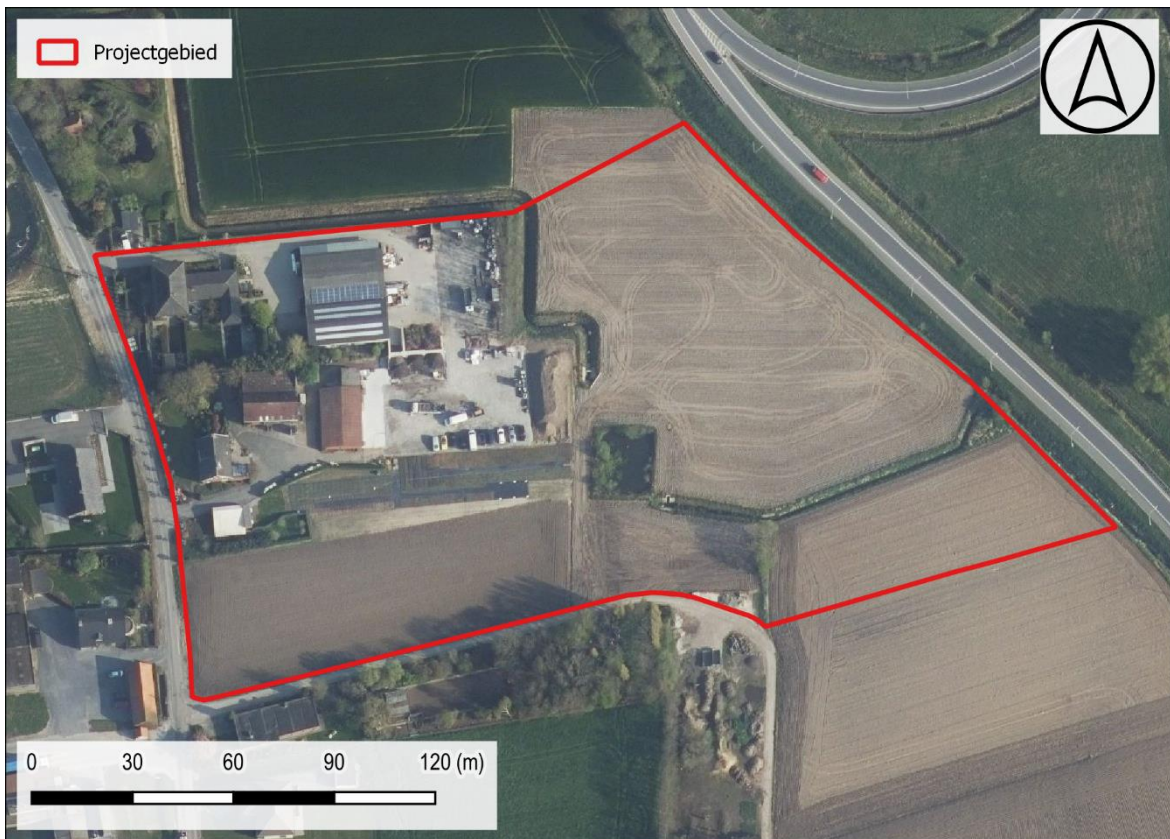
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

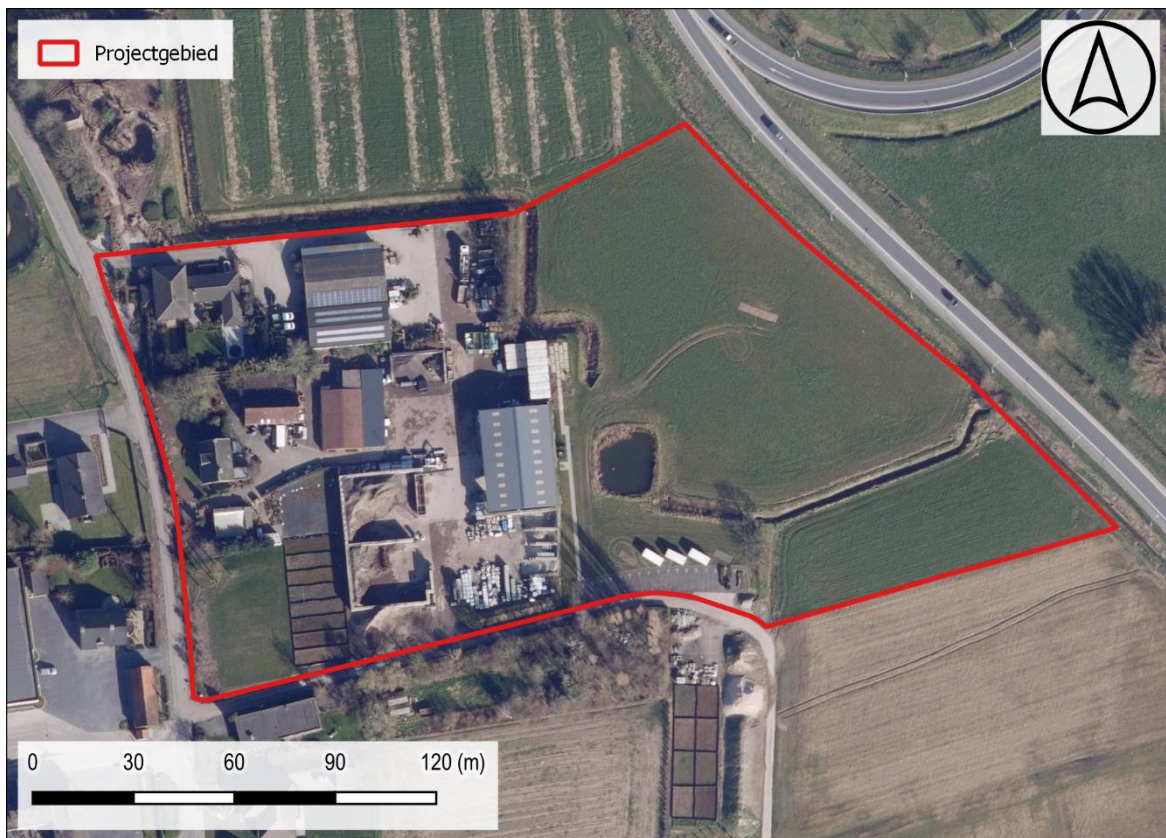
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2017(© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2019(© geopunt)

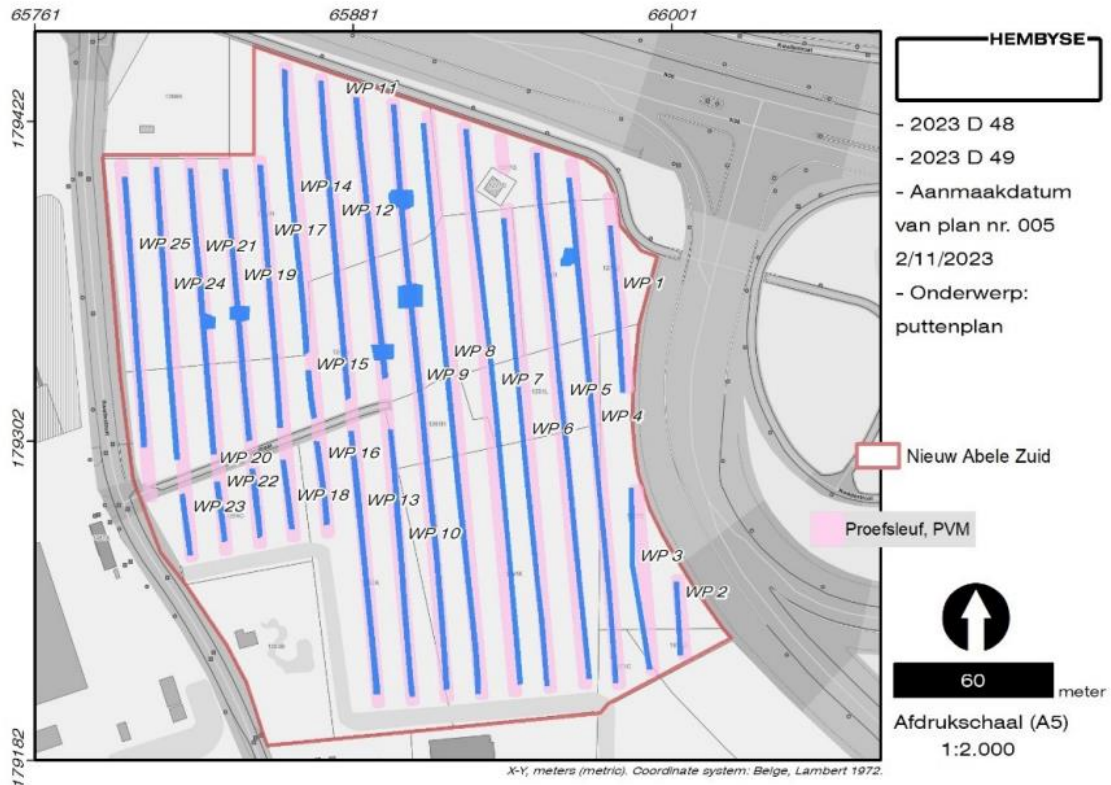
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. meest recent (© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

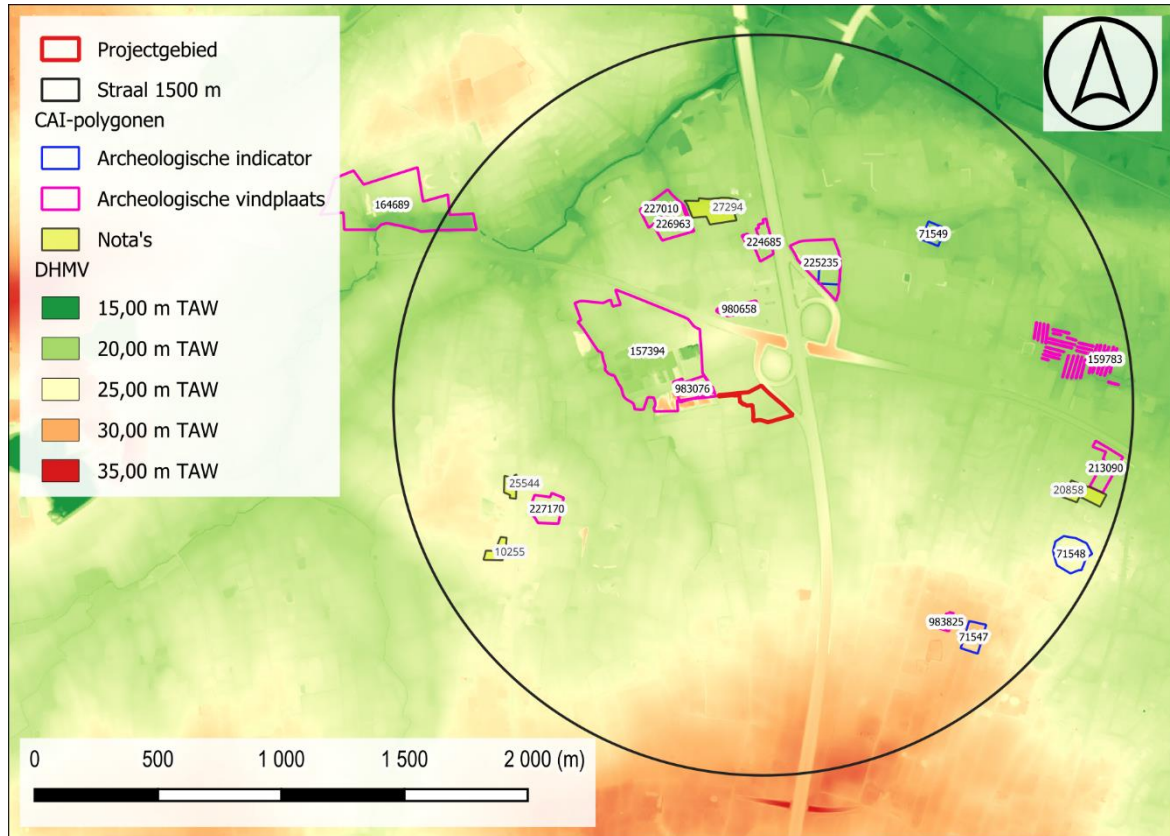
In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn een ruim aantal archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Direct ten noordwesten van het onderzoeksgebied, op de campus van het Heilig Hart ziekenhuis, werden bij onderzoek crematiegraven uit de Romeinse periode in kaart gebracht en enkele kuilen uit vermoedelijk dezelfde periode. Daarnaast werden er meerdere grachtstructuren in kaart gebracht en een gebouwplattegrond uit de volle middeleeuwen. In de ruimere omgeving van het terrein werden bij prospectie hoofdzakelijk zgn. off-site relicten in kaart gebracht die wijzen op menselijke aanwezigheid in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Op enkele locaties werden ook sporen en vondsten onderzocht die in verband gebracht kunnen worden met schermutselingen op het einde van WOI. Concreet wijzen de gekende waarden op een zo goed als doorlopende bewoning in de omgeving van het plangebied sinds de metaaltijden.

In oktober 2023 is precies ten noorden van het projectgebied een archeologisch onderzoek uitgevoerd op een terrein, op het terrein grenzend aan het huidig projectgebied. Bij het onderzoek werden sporen uit de Romeinse periode, de middeleeuwen en de Nieuwste Tijd aangetroffen. Uit de Romeinse periode werden kolenbranderskuilen vastgesteld. De aangetroffen kolenbranderskuilen sluiten aan bij het geattesteerde gebruik van het gebied voor houtskoolproductie in de Late IJzertijd en de Romeinse periode. Uit de middeleeuwen kwamen kuilen en een kleiwinningsput aan het licht. De aangetroffen sporen zijn relatief slecht bewaard, de voornaamste oorzaak lijkt intensieve gemechaniseerde landbouw te zijn.³

³ De Smaele, B. 2024 (<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/30584>)

Figuur 25: Uitgevoerde proefsleuven op het terrein precies ten noorden van het projectgebied. (De Smaele, B. 2024).

Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

157394	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Vroeg-Romeinse tijd: 2 kuilen; in kuil 1: onderaan een laag met erg veel broos aardewerk of gebakken leem (mogelijk afval): 50 stukken aardewerk, moeilijk te interpreteren, mogelijk technisch aardewerk; in kuil 2: 100-tal scherven handgemaakt aardewerk</p> <p>Midden-Romeinse tijd: 4 brandrestengraven - 1 graf heeft een nisje (uitbreiding van een kuil) voor bijgiften (een intacte terra sigillata kop) - in sommige van de andere graven: verbrande aardewerkscherven</p> <p>Volle middeleeuwen: greppel- en grachtstructuren met een kleine fractie aardewerk wijzen mogelijk op de aanwezigheid van een nederzettingserf.</p> <p>Onbepaald: 3 kolenbranderskuilen (houtschoolrijke opvulling met sporadisch indicaties van verhitting en een oppervlakte van gemiddeld 3,5m²)</p> <p>Nieuwe tijd: talrijke gedempte grachten</p> <p>Bron: Hoorne, J. & Messiaen, L. 2011: Oekene - Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen. Rapportage archeologisch vooronderzoek 16/05 - 06/06/2011, onuitgegeven rapport, GATE</p>
159783	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Middeleeuwen: relatief brede gracht waarin 2 wandfragmenten grijs en 2 wandfragmenten rood aardewerk werden aangetroffen. De scherven zijn te dateren in de middeleeuwen, maar wellicht dateert de gracht zelf uit de nieuwe of nieuwste tijden - 2de brede gracht en enkele greppels - enkele kuilen, waaronder 3 recente paalkuilen van een erfafbakening</p> <p>Onbepaald: een grote ovale tot rechthoekige kuil waarin wat houtschoolrijk materiaal werd gevonden; echter niet te interpreteren als graf of houtschoolmeiler. Er werd geen vondstenmateriaal in aangetroffen, wat datering onmogelijk maakt.</p> <p>WO I: kuil met patronen uit WO I</p> <p>Bron: Wuyts F. & Steurbaut A. 2011, Izegem - Heibrugstraat. Rapportage archeologisch proefsleuvenonderzoek - juni 2011, GATE-rapport 23.</p>
164689	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Romeinse tijd: kuil en gracht</p> <p>Nieuwste tijd: grachten en kuilen</p> <p>Bron: De Cleer S., Janssens D., Krekelbergh N. 2012: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Rumbekke- Maria's Lindestraat, Baac Vlaanderen rapport 24, Gent. Literatuur (2012)</p>
213090	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Onbepaald: greppels en kuilen die mogelijk tot de metaaltijden of Romeinse periode behoren, echter zonder geassocieerd vondstenmateriaal.</p> <p>Romeinse tijd: Houtschoolrijke kuil, mogelijk brandrestengraf.</p>

	<p>Nieuwe tijd: grachten</p> <p>Bron: Wuyts F., Reniere S. 2013: Izegem-Hazelaarstraat. Rapportage archeologisch proefsleuvenonderzoek - januari/ februari 2013, GATE-rapport 51, Bredene.</p>
224685	<p>Mechanische prospectie</p> <p>19^e eeuw: veldoven</p> <p>Bron: Jeroen Vanhercke, Julie Deryckere, Elke Ghyselbrecht, 2018: Nieuwe Abelestraat (Roeselare, West-Vlaanderen), Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge.</p>
225235	<p>Mechanische prospectie (2019)</p> <p>Nieuwe tijd: perceelsgreppels</p> <p>Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/10273</p>
226963	<p>Mechanische prospectie</p> <p>20^e eeuw: 2 perceelsgreppels en 1 bomkrater</p> <p>Bron: Acke, B., Bracke, M., Wyns, G. & Fonteyn, P. (2019) archeologienota Roeselare Kwadestraat, Moerbele-Waas.</p>
227010	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Nieuwste tijd: Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd slechts 1 spoor aangetroffen, een restant van een vermoedelijk alluviaal sediment te relateren aan de nabijgelegen Babillebeek of een 19de-eeuwse perceelsgracht.</p> <p>Bron: Acke B., Bracke M., Fonteyn P., Wyns G. 2019: Nota Roeselare Kwadestraat Verslag van Resultaten, Moerbeke-Waas.</p>
227170	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Onbepaald: perceelsgrachten zonder datering</p> <p>Bron: Jonathan Jacops, Frederik Wuyts, Sander Debrabandere, Sander Van De Velde Pieter Laloo & Joris Sergant, 2020: Nota Oekene De Ark, GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE) Nota (archeologieportaal) (2020)</p>
980658	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen.</p> <p>Bron: Verdegem, S. Slabbinck, F. en De Brant, R. 2020: Kwadestraat (FASE 1) (Roeselare, West-Vlaanderen) Projectcode: 2020C213, Sint-Michiels-Brugge. Nota (archeologieportaal) (03-2020)</p>
983076	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Onbepaald: greppeltracés</p>

	<p>Late ijzertijd: Twee kolenbranderskuilen waarvan anthracologisch onderzoek heeft aangetoond dat ze gebruikt werden voor de verkoling van eikenhout.</p> <p>Romeinse tijd: brandrestengraf, een greppel, een mogelijke spieker en enkele kuilen worden op basis van aardewerk toegeschreven aan de Romeinse periode</p> <p>Volle middeleeuwen: Gebouwplattegrond van 12 m bij 8 m dat toe te schrijven is aan ofwel een woonhuis ofwel een schuur.</p> <p>17de-18de eeuw: perceelsgracht</p> <p>Bron: Wuyts F. e.a. 2014: Oekene - Heilig-Hartziekenhuis Roeselare - Menen. Rapportage archeologische opgraving. Fase 1 : 16/01/2012 - 30/03/2012, Fase 2 : 07/12/2013 - 19/12/2013, GATE - rapport 42, Bredene.</p>
983825	<p>Mechanische prospectie</p> <p>Metaaltijden, vroeg-Romeinse tijd: In één kuil werden een aantal fragmenten handgevoemd aardewerk aangetroffen, die ruwweg te dateren zijn in de metaaltijden en/of Romeinse periode.</p> <p>Bron: Vanden Brande, S. 2019: Archeologienota Izegem Kokelarestreet 115 Tennishal, Ingelmunster.</p>

II. Archeologische indicatoren

71547	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71548	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71549	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71552	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht

III. Nota's en onderzoek nog niet opgenomen in de CAI

10255	Boerenkrijglaan Proefsleuven en proefputten Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden uitsluitend sporen aangetroffen die in verband kunnen gebracht worden met landschapsindeling en afwatering. In totaal werden vijf verschillende grachten/greppels aangetroffen. Uit één greppel, S4, werd een scherfje grijs aardewerk gerecupereerd. Dit spoor kan algemeen in de middeleeuwen gedateerd worden. Er konden geen bewoningsstructuren of andere elementen gelinkt aan een vroegere nederzetting worden geattesteerd. Bron: https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/10255
20858	Hazelaarstraat Proefsleuven en proefputten Er zijn geen grondsporen met een archeologische en/of cultuurhistorische waarde. De grondsporen zijn 19e - en 20e -eeuws. Bron: https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/20858
25544	Sint-Eloois-Winkelsestraat Proefsleuven en proefputten Dit vooronderzoek kon de aanwezigheid van een wegtracé aantonen dat op basis van historische gegevens wordt gedateerd tussen 1777 en 1867. Daarnaast bestond het sporenbestand uit greppels en grachten die een mogelijk oudere fase van landindeling vertegenwoordigen (nieuwe tijd) en recente verstoringen (kuilen en greppels). De vastgestelde bodemopbouw komt grotendeels overeen met de gekarteerde bodemtypes op de Vlaamse bodemkaart Bron: https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/25544
27294	Kwadestraat Proefsleuven en proefputten/LBO Het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem bracht drie unieke archeologische sporen aan het licht, met name een perceelsgracht en twee greppels. De sporen konden niet gedateerd worden wegens gebrek aan vondstmateriaal. Hierdoor is een mogelijke interpretatie van de sporen dan ook moeilijk naar voor te

	schuiven, al is het niet onwaarschijnlijk dat deze getuigen van een oudere landschapsindeling.
--	--

Bron: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/27294>

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Kwadestraat 185 te Rumbeke, deelgemeente van Roeselare. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 30 160 m², de geplande werken hebben betrekking op een oppervlakte van ca. 26 250 m². Het terrein wordt in het westen ingenomen door bebouwing en verharding, het overige terreindeel bestaat uit grasland. Centraal binnen het terrein is een bufferbekken aanwezig waarop de Pastoriebeek aansluit. De aanwezige infrastructuur wordt grotendeels gesloopt in het kader van de geplande ontwikkeling. Een deel van het terrein blijft vrij van bodemingrepen.

Rumbeke ligt in de zandleemstreek en is morfologisch sterk vergroeid met het stadsweefsel van Roeselare. De gemeente is ten zuiden van de stad gelegen. Het landschap wordt enerzijds gedomineerd door de Mandelvallei in het noorden en de Rug van Lendeledede in het zuiden. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profiel weer dat bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op de Tertiaire sokkel. Het plangebied wordt aangesneden door de (antropogene) loop van de Pastoriebeek die verder noordwaarts aansluit op de Babillebeek. De bodemkaart geeft over het overgrote deel van het terrein een matig natte zandleembodem aan. Binnen deze nattere zandleembodem zijn in het noordwesten en zuidoosten van het terrein twee drogere zones lichte zandleem aangeduid. De locatie, in het overgangsgebied tussen de hoger gelegen rug in het zuiden en de Mandelvallei in het noorden, was ongetwijfeld aantrekkelijk voor zowel jager-verzamelaars als vroege landbouwers.

De cartografische bronnen geven een landelijke en open omgeving weer. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied grotendeels in gebruik is als akkerland. In het westelijk terreindeel is bebouwing weergegeven. Het verloop van de Kwadestraat is duidelijk reeds lange tijd een verbindend element. Langsheen het verloop van de weg zijn meerdere hoeves weergegeven. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is geen wezenlijke verandering op te merken. Op het oudste luchtbeeld is te zien dat het grootste deel van het terrein in gebruik is als akker- en grasland. Tegen de westelijke grens is bebouwing aanwezig. Ook het aanwezige bufferbekken is reeds aanwezig. Op de daaropvolgende luchtbeelden is te zien hoe het westelijk terreindeel stelselmatig wordt verhard en bebouwd. Op het beeld van 2019 zijn de serres niet langer te zien.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn een ruim aantal archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Aangrenzend ten noorden van het projectgebied werden een ruim aantal houtskoolmeilers uit de Romeinse periode gelokaliseerd alsook sporen van kleiwinning uit de middeleeuwen. Direct ten noordwesten van het onderzoeksgebied, op de campus van het Heilig Hart ziekenhuis, werden bij onderzoek crematiegraven uit de Romeinse periode in kaart gebracht en enkele kuilen uit vermoedelijk dezelfde periode. Daarnaast werden er meerdere grachtstructuren in kaart gebracht en een gebouwplattegrond uit de volle middeleeuwen. In de ruimere omgeving van het terrein werden bij prospectie hoofdzakelijk zgn. off-site relicten in kaart gebracht die wijzen op menselijke aanwezigheid in de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Op enkele locaties werden ook sporen en vondsten onderzocht die in verband gebracht kunnen worden met schermutselingen op het einde van WOI. Concreet wijzen de gekende waarden op een zo goed als doorlopende bewoning in de omgeving van het plangebied sinds de metaaltijden.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Vooralsnog is geen informatie aan het licht gekomen waardoor aangenomen kan worden dat het terrein vrij is van relictten. De verwachting bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en bewaringskansen te evalueren. Mochten plaatselijk bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringskansen m.b.t. artefactensites dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode indien dit nog kan leiden tot kenniswinst.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	7
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).9	
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	11
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	14
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	14
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	15
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Topografische kaarten Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, opname ca. 1950-70. (© geopunt)	16
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt).....	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt).....	17
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt).....	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt).....	18
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2017(© geopunt).....	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2019(© geopunt).....	19
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. meest recent (© geopunt) ...	20
Figuur 25: Uitgevoerde proefsleuven op het terrein precies ten noorden van het projectgebied.(De Smaele, B. 2024).....	22
Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	22

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

